

Bog anmeldelser

Petter Asp og Magnus Ulväng (eds):

Essays on European Criminal Law

Uppsala, iUSTUS Förlag, 2015

»Essays on European Criminal Law« indeholder syv papers fra den 18. Nordiske workshop i strafferet i 2014. Workshopen dannede rammen for offentliggørelsen af »A Manifesto on European Criminal Procedure Law«,¹ og de syv papers svarede til syv oplæg fra manifestets offentliggørelse.

Hans G. Nilsson, afdelingsleder ved EU-Kommissionens afdeling for grundlæggende rettigheder og strafferet, indleder bogen ved at spørge »European Criminal Law – What are YOU afraid of?«. Nilsson redegør for, hvordan EU særligt har haft betydning for strafferetten ved tilnærmelse af materiel strafferet, ved udvikling af instrumenter til brug for medlemsstaternes samarbejde, opbygning af de nødvendige institutioner, finansiering af forskellige programmer og ved eksternt samarbejde med stater udenfor EU. Nilsson konkluderer, at det strafferetlige samarbejde i EU i betydeligt omfang er initieret eller koordineret af medlemsstaterne, og der er derfor ikke grund til at frygte det strafferetlige samarbejde i EU. Tværtimod giver Nilsson udtryk for en vis bekymring for, at vi på et tidspunkt i fremtiden vil konkludere, at vi i dag ikke tog tilstrækkeligt mange initiativer til at sikre en effektiv bekæmpelse af kriminaliteten.

Dr. Annika Suominen, førsteamanuensis ved Bergen Universitet, svarer på Nilssons spørgsmål ved et indlæg med titlen »European Criminal Law – What are we afraid of?«. Suominen konkluderer først, at der som sådan ikke er grund til at være mere nervøs overfor EU-strafferet end overfor national strafferet. Det konkluderes dog også, at både beskyttelsen af grundlæggende rettigheder og spørgsmålet om lovgivningskompetence bør undersøges nærmere. Suominen advarer derefter mod, at man automatisk lægger til grund, at national strafferet i ens egen medlemsstat altid pr. definition er bedre end EU-strafferetten. Tværtimod må der tages udgangspunkt i, at effektiv strafferet forudsætter et samarbejde mellem national ret og EU-ret.

Professor Maria Kaiafa-Gbandi, Thessaloniki Universitet, sætter derefter et ganske kritisk lys på en række tilfælde, hvor EU-lovgiver efter hendes opfattelse har lovgivet uden at have den fornødne kompetence. Kaiafa-Gbandi forholder sig herefter kritisk overfor, hvorvidt EU i det hele taget skal lovgive om sanktions-

fastsættelse, idet sanktionens fastsættelse også er et spørgsmål om harmoni og samhørighed i den enkelte medlemsstats interne retsorden. I samme retning, men dog ikke helt så kritisk, bidrager professor Helmuth Satzger, Universitetet i München, med en kritik af EU-strafferettens forhold til beskyttelse af grundlæggende rettigheder.

Samuli Miettinen, Helsinki Universitet, giver herefter et meget stærkt og velargumenteret bidrag, hvor der sættes fokus på betydningen af hjemmel for en given retsakt. Det har afgørende betydning for en retsakt, om retsaktens hjemmel i f.eks. den fælles transportpolitik eller i det retlige samarbejde, og Miettinen redegør for, hvordan valget af hjemmel kan være ganske kompliceret og have afgørende betydning for en retsacts videre skæbne. Et faktum, som ikke mindst er interessant fra et dansk perspektiv, hvor spørgsmålet om hjemmel er direkte afgørende for, om retsaktens omfang er omfattet af det danske retsforbehold.

De to sidste bidrag behandler spørgsmålet om jurisdiktion. Først analyserer Dan Helenius, Helsinki Universitet, begrebet jurisdiktion med henblik på at fastlægge, hvad der reelt kan forstås ved strafferetlig jurisdiktion, hvorefter Frank Zimmermann, Universitetet i München, undersøger, hvordan jurisdiktionskonflikter kan løses. Begge disse indlæg behandler spørgsmålet om jurisdiktion til at straffe. I praksis er det dog mindst lige så vigtigt at behandle spørgsmålet om jurisdiktion under efterforskningen, særligt om den strafforfølgende medlemsstats bestemmelser om f.eks. sigtedes rettigheder kan gennemføres under efterforskningen i en anden medlemsstat.

Bogen udmærker sig ved at give et aktuelt billede af, hvordan en række markante og dygtige forskere opfatter den aktuelle udvikling af EU's strafferet. Særligt Miettinen og Suominen udmærker sig ved gode, velargumenterede og indsigtfulde bidrag. Herudover må særligt Nilssons bidrag fremhæves som en værdifuld indsigt i, hvordan udviklingen af EU-strafferetten ses i Kommissionens daglige arbejde. Bogen bør læses af den, der ønsker at reflektere kritisk over den fremtidige udvikling af EU-strafferetten.

Heming Bang Fuglsang Madsen Sørensen
Syddansk Universitet

Note

1. European Criminal Policy Initiative: A manifesto on European criminal procedure law, Stockholm University, 2014.